

جرایی نیاز به حماسه سیاسی و حماسه اقتصادی

آیت مظفری¹

چکیده

نام‌گذاری سال 1392 به سال حماسه سیاسی و حماسه اقتصادی از سوی مقام معظم رهبری نشانه عمق شناخت راهبردی ایشان به مسائل آینده کشور و نظام است. با نگاه گذرا به شرایط داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی نظام جمهوری اسلامی ایران می‌توان به ضرورت حضور جهادی و خلق حماسه سیاسی و حماسه اقتصادی توسط ملت بزرگ ایران پی برد. بیان نقشه راه سال جهت تعیین سیاست‌های کلی نظام، مقابله با راهبرد دشمن و اولویت نیازهای کشور از جمله دلایل مهم نام‌گذاری سال به حماسه سیاسی و حماسه اقتصادی است. رفتارهای فتنه‌گران در سال 1388، تحریم‌های شدید دشمنان که با هدف فلج نمودن ملت ایران صورت می‌گیرد، و سوء مدیریت‌های برخی از مسئولان موجب شد تا دشمن به این کشور طمع ورزد. شکوه حماسه سیاسی که در حضور گسترده مردم تجلی خواهد یافت، می‌تواند نظام مردم‌سالار دینی را از آسیب‌های احتمالی مصون دارد.

کلیدواژه‌ها: حماسه سیاسی، حماسه اقتصادی، انتخابات.

مقدمه

حضرت آیت الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی در پیام خود به ملت ایران به مناسبت آغاز سال 1392، شعار امسال را حماسه سیاسی و حماسه اقتصادی تعیین کردند. ایشان با توصیه به مردم که باید حضورشان در دو عرصه اقتصاد و سیاست، یک حضور حماسی و جهادی باشد فرمودند: «البته لازم است هم در زمینه اقتصاد، هم در زمینه سیاست، حضور مردم حضور جهادی باشد. با حماسه و با شور باید وارد شد، با همت بلند و نگاه امیدوارانه باید وارد شد، با دل پر امید و پر نشاط باید وارد میدانها شد و با حماسه‌آفرینی باید به اهداف خود رسید».²

ایشان با توجه به نیازهای امروز جامعه و ضرورت‌های داخلی و خارجی با تعیین این راهبرد در واقع خواهان تحقق دو حماسه از سوی ملت ایران در سال جدید هستند. حال پرسش این است که علت نیاز به خلق این دو حماسه عظیم چیست؟ چرا ضرورت دارد تا امسال مردم ایران در این دو عرصه مهم حماسه‌آفرینی نمایند؟ در سال گذشته حضرت آیت الله خامنه‌ای با دعوت از همه دست‌اندرکاران اقتصادی و آحاد ملت برای حرکت به سوی رونق تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی، عرصه چالش مهم

¹- دکترای علوم سیاسی.

در کشور را عرصه اقتصادی معرفی کردند و خواستار حضور جهادگونه در عرصه‌های اقتصادی شدند. امسال نیز در راستای همان نیاز، خواهان کاری بزرگتر یعنی حماسه اقتصادی هستند و علاوه بر آن، انتظار خلق حماسه سیاسی را نیز از ملت شریف ایران دارند. با توجه به پرسش یاد شده، نویسنده بر آن است تا به اختصار به چرایی و ضرورت تحقق شعار امسال بپردازد. بنابراین، مقاله از دو بخش تشکیل می‌شود. پس از اشاره به فلسفه تعیین شعارهای سال، در بخش اول به چرایی خلق حماسه سیاسی پرداخته و در بخش دوم ضرورت تحقق حماسه اقتصادی مطرح می‌شود.

چرایی تعیین شعارهای سال

در رابطه با اینکه چرا مقام معظم رهبری در آغاز هر سال موضوعاتی را به عنوان شعار سال تعیین می‌کنند، دلایل زیر را می‌توان برشمرد:

1. توجه به نیازها، ضرورتها و تحولات داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی

بدون شک نیازهای داخلی و خارجی کشور و نیز ضرورتها و تحولات ملی، بین‌المللی، فرهنگی، اقتصادی و ... از جمله عوامل نام‌گذاری خاص برای یک سال است. با تأمل در عناوین سالهای گذشته و تحولات این سالها، ابتدای شعارهای سال بر واقعیت‌های کشور، منطقه و جهان و انطباق آنها با ضرورتها، تواناییها و امکانات و شایستگیهای ملی و علایق جامعه و تحولات سیاسی - اجتماعی داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی مشهود است. به عنوان مثال ایشان در باره سال 1390 می‌فرمایند: «... سال 1390 - یکی از سالهای پرحادثه در سطح جهان و در منطقه و در کشور ما بود. آن کسانی که اهداف بدخواهانه‌ای درباره ملت ایران و ایران و ایرانی در سر می‌پیورانند، در کشورهای غربی دچار مشکلات گوناگون هستند. در سطح منطقه، ملتهایی که جمهوری اسلامی از آنها همواره حمایت کرده است، به هدفهای بزرگی دست پیدا کرده‌اند؛ دیکتاتورهایی به زیر کشیده شدند؛ ... دشمنان ما از اوایل سال، حرکت خصمانه خودشان را در عرصه اقتصادی نسبت به ملت ایران آغاز کردند؛ اما ملت ایران، مسئولین، آحاد مردم، دستگاههای مختلف، با تدبیرهای هوشمندانه‌ای توانستند با این تحریمها مقابله کنند و مواجهه آنها تا حدود زیادی توانست اثر این تحریمها و حربه دشمن را خنثی نماید» (پیام نوروزی سال 1391ش).

2. بیان نقشه راه سال در راستای تعیین سیاستهای کلی نظام

طبق اصل 110 قانون اساسی از وظایف رهبری در نظام جمهوری اسلامی ایران تعیین راهبردها و سیاستهای کلی نظام است. تعیین و تبیین این راهبردها در راستای تعیین سیاستهای کلی

نظام و با هدفگذاری مشخص جهت رسیدن از وضع موجود به وضع مطلوب طبق اهداف سند چشم انداز توسعه 20 ساله (ایران ۱۴۰۴) و دهه پیشرفت و عدالت صورت می‌گیرد و نیاز کشور به آنها امری روشن و بدیهی است.

3. مقابله با راهبرد دشمن

دلیل مهم دیگر را می‌توان در راستای مقابله با راهبردهای دشمن علیه ملت ایران جستجو کرد. با توجه به تلاش دشمن برای ضربه زدن به انقلاب و نظام اسلامی و برنامه‌ریزی جهت فتنه- انگیزی در زمان انتخابات و پروژه تشدید تحریمها، راهبرد تعیین شده توسط رهبر معظم انقلاب اسلامی، خنثی کننده اقدامات دشمن است. دشمنی دنیای استکباری و صهیونیستی غرب به همراه دشمنان منطقه‌ای با جمهوری اسلامی ایران را می‌توان به چهار نوع سیاسی، نظامی، اقتصادی و فرهنگی تقسیم نمود. در کنار دشمنی سیاسی - دیپلماتیک و کارشکنی در روابط سیاسی ایران با کشورهای دیگر و سازمانهای بین‌المللی، دشمنی نظامی را می‌توان در تهاجم عراق به ایران و جنگ تحمیلی هشت ساله، حمله نظامی آمریکا به ایران و شکست آنان در طیس، حمله آمریکا به سکویای نفتی نوروز و سلمان و حمله ناو آمریکایی به هواپیمای غیرنظامی در زمان جنگ تحمیلی دید. از آنجا که کشورهای عرب منطقه و غرب با مواجهه سیاسی و نظامی نتوانستند به اهداف خود در شکست انقلاب و نظام اسلامی برسند، تهاجم و شبیخون فرهنگی و جنگ نرم را تشدید کردند. نیز اخلاف در سیستمهای اقتصادی و تخریب ساختار اقتصاد کشور، یکی از اهداف اصلی دشمن در ضربه زدن به نظام جمهوری اسلامی بوده است. ملت ایران، تلاش دشمنان برای ضربه زدن به اقتصاد ایران و فلج نمودن آن با استفاده از تحریمهای اقتصادی و سایر ابزارها را در سالهای اخیر به ویژه در سال 1388، بیشتر درک کردند. مستکبران با کارگردانی فتنه در سال 1388 در صدد برآمدند تا از فرصت انتخابات استفاده کنند و نیز با تشدید تحریمها و با سلاحهای اقتصادی بنیان اقتصاد ایران را هدف گرفته‌اند تا به اهداف پلیدشان برسند که تسلیم ملت ایران و نظام جمهوری اسلامی در مقابل نظام سلطه جهانی است. حال با توجه به برجسته شدن دشمنیها در دو حوزه سیاسی و اقتصادی، ضرورت ناکام سازی دشمن بیش از پیش محرز است. درست در چنین شرایطی است که نیاز به دو حرکت عظیم، شجاعانه و قهرمانانه برای شکست توطئه دشمن ضروری می‌نماید و این دو اقدام بزرگ همان‌گونه که رهبر عظیم‌الشان تدبیر نموده‌اند، حماسه سیاسی و حماسه اقتصادی است.

4. نوع و اولویت نیازهای کشور

نوع و اولویت نیازهای کشور در هر سال نیز عامل دیگری است که چرایی و جهتگیری نام‌گذاریها را مشخص می‌کند. این نکته با تأمل در شعارهای سالهای گذشته (از سال ۱۳۷۳ تا کنون) به بیان زیر، روشن می‌گردد:

- سال ۱۳۷۳: وجدان کاری، انضباط اجتماعی.
 - سال ۱۳۷۴: انضباط اقتصادی و مالی.
 - سال ۱۳۷۵: کار سازنده.
 - سال ۱۳۷۶: صرفه جویی.
 - سال ۱۳۷۷: پرهیز از اسراف و رعایت صرفه جویی.
 - سال ۱۳۷۸: امام خمینی(ره).
 - سال ۱۳۷۹: امیرالمؤمنین حضرت علی(ع).
 - سال ۱۳۸۰: رفتار علوی.
 - سال ۱۳۸۱: عزت و افتخار حسینی(ع).
 - سال ۱۳۸۲: نهضت خدمتگزاری.
 - سال ۱۳۸۳: پاسخگویی سه قوه به ملت ایران.
 - سال ۱۳۸۴: همبستگی و مشارکت عمومی.
 - سال ۱۳۸۵: پیامبر اعظم(ص).
 - سال ۱۳۸۶: اتحاد ملی و انسجام اسلامی.
 - سال ۱۳۸۷: نوآوری و شکوفایی.
 - سال ۱۳۸۸: اصلاح الگوی مصرف.
 - سال ۱۳۸۹: همت مضاعف، کار مضاعف.
 - سال ۱۳۹۰: جهاد اقتصادی.
 - سال ۱۳۹۱: تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی.
- دقت در عناوین شعارهای این سالها، جهتگیریهای اقتصادی - اجتماعی، اعتقادی - سیاسی و فرهنگی آنها را با توجه به نوع و اولویت نیازهای کشور در هر سال به خوبی روشن می‌کند.

مفهوم حماسه سیاسی و اقتصادی

حماسه به معنای شجاعت، دلاوری، پهلوانی و دلیری برای انجام کاری معقول، منطقی، مقدس و بزرگ است. به عنوان مثال وقتی که از حماسه حسینی سخن می‌گوییم، نهضت عظیم امام حسین(ع) و یارانش را در صحرای کربلا داریم که آنان برای نجات اسلام، آن حرکت شکوهمند و سراسر ایثار را با شجاعت بی‌نظیر خود به انجام رساندند و در مبارزه‌ای جانانه با اسلام یزیدی، چهره اسلام ناب محمدی(ص) را در تاریخ جاودانه کردند. آن‌گاه که از حماسه سیاسی یا حماسه اقتصادی سخن گفته می‌شود، منظور آن است که اقدامی شجاعانه، شورانگیز، قهرمانانه، جهادی و همگانی بر مبنای قانون و منطق در زمینه سیاسی و اقتصادی با هدف پیشرفت و اعتلای ملت ایران و عزت اسلام و مسلمانان برای حل مشکلات و معضلات کشور صورت گیرد. به گونه‌ای که چشم

جهانیان و مردم منطقه خیره شود و دشمنان انگشت حیرت به دندان بگزند و از هوشیاری ملت شجاع ایران متعجب شوند.

چرایی نیاز به خلق حماسه سیاسی

مقام معظم رهبری (مدظله العالی) با اشاره به انتخابات ریاست جمهوری به عنوان مهم‌ترین رخداد سیاسی سال 1392 برای ملت ایران، با توصیه به مردم برای حضور پرشور و حداکثری در پای صندوقهای رأی فرمودند: «در زمینه امور سیاسی، کار بزرگ سال 1392، انتخابات ریاست جمهوری است؛ که در واقع مقدرات اجرایی و سیاسی، و به یک معنا مقدرات عمومی کشور را برای چهار سال آینده برنامه‌ریزی می‌کند. ان‌شاءالله مردم با حضور خودشان در این میدان هم خواهند توانست آینده نیکی را برای کشور و برای خودشان رقم بزنند».³

بی‌گمان علت نیاز به حماسه سیاسی را باید در سه عامل شرایط داخلی کشور، مسائل منطقه‌ای و اوضاع بین‌المللی جستجو کرد. امسال، انتخابات ریاست جمهوری و شوراها در پیش است. این انتخابات همان‌گونه که می‌تواند صحنه خلق حماسه سیاسی باشد، در صورت عدم هوشیاری و بی‌بصیرتی می‌تواند مورد بهره‌برداری دشمن قرار گیرد. در این رابطه اقدامات دشمن و فتنه‌گران و فریب خوردگان در آشوبهای پس از انتخابات مرحله دهم ریاست جمهوری در سال 1388 به روشنی گویاست. برای اینکه مشکلات مربوط به آن انتخابات تکرار نشود و دشمنان داخلی و منطقه‌ای و استکبار جهانی دوباره به طمع نیفتند، حضور شکوهمند از سوی ملت در پای صندوقهای رأی و بسیج سیاسی همگان برای تحقق یک حماسه سیاسی و شکست پروژه‌های دشمن لازم است؛ زیرا حضور پرشور، بانشاط و حماسی و مشارکت حداکثری ملت شریف ایران در انتخابات ریاست جمهوری و اعضای شوراها شهر و روستا، بسیاری از توطئه‌های داخلی و خارجی را خنثی و دشمن را در تهدیدات نرم و سخت و تحریمهای خود ناکام می‌کند.

حضور حداکثری مردم در انتخابات در واقع نشانگر مردمی بودن نظام جمهوری اسلامی و نقش بالای مردم در حکومت اسلامی است. توضیح اینکه نظامهای سیاسی را به لحاظ نقش مردم در آنها به چند دسته می‌توان تقسیم کرد: اول؛ نظامهایی که در آنها از مشارکت سیاسی مردم اثری نیست. این رژیمها، استبدادی یا دیکتاتوری نامیده می‌شوند و خود به دو دسته تقسیم می‌گردند: فردی و گروهی. در دسته اول یک فرد و خاندان او بر مقدرات کشور حاکمند و مردم در سرنوشت سیاسی خود نقشی ندارند. در دسته دوم یک گروه یا طبقه مانند سرمایه‌داران حاکمیت دارند. این دو دسته از نظامهای سیاسی، گاه برای مردمی

جلوه دادن خود، نمایشهایی از حضور مردم و برگزاری انتخابات اجرا می‌کنند، اما در واقع مردم در ارکان قدرت سیاسی جایگاهی ندارند. دوم؛ نظامهای مردمی‌اند. در این دسته، مردم در ارکان مختلف حکومت اعم از تقنینی، اجرایی و قضایی نقش مؤثر دارند. آنان هستند که به صورت مستقیم یا غیر مستقیم حاکمان را برمی‌گزینند و سرنوشت خود را رقم می‌زنند. بنابراین حماسه سیاسی در این گروه از نظامها معنی پیدا می‌کند. این نکته به ویژه درباره نظامهایی مردمی همچون جمهوری اسلامی ایران که دشمن همواره در صدد ضربه زدن به آن است، بیشتر صادق است. مشارکت حداکثری مردم در انتخابات، اقتدار و پرستیژ نظام را نزد جهانیان مضاعف می‌کند و امتیازات مردم‌سالاری دینی را در مقابل دیگر انواع حکومتها برجسته می‌سازد.

به لحاظ شرایط منطقه‌ای، منطقه خاورمیانه و جهان اسلام در شرایط بسیار حساسی به سر می‌برد. از یکسو شاهد شکستهای پی‌درپی رژیم صهیونیستی هستیم، به گونه‌ای که با شکست این دولت غاصب در جنگهای 33 روزه، 22 روزه و هشت روزه در مقابل حزب الله لبنان، حماس و مردم غزه، ارکان رژیم صهیونیستی روز به روز متزلزلتر می‌شود. از سوی دیگر شاهد موج عظیم بیداری اسلامی در کشورهای منطقه هستیم. آنچه امروز در مصر، تونس، یمن، بحرین و کشورهای دیگر منطقه جریان دارد، حاکی از آن است که شرایط به ضرر آمریکا و صهیونیستها رقم خورده است و جهان شاهد شکلگیری خاورمیانه‌ای اسلامی و با افزایش قدرت اسلام است. به جهت سوم امروزه شاهد درگیریها در سوریه و تلاش استکبار جهانی، عربستان سعودی، قطر، ترکیه، وهابیت و القاعده برای شکست بشار اسد هستیم. آتش‌افروزی وهابیتها و کشتار مسلمانان بی‌گناه در پاکستان، افغانستان و اوضاع بی‌ثبات عراق نیز بخشی از واقعیتهای منطقه‌اند که هوشیاری دوچندان ملت ایران را می‌طلبد.

با نگاهی به شرایط منطقه‌ای درمی‌یابیم: اولاً؛ از آنجا که رزمندگان فلسطین به حمایت ملت ایران و نظام جمهوری اسلامی پشت گرمی دارند، امیدوار به شکست نهایی رژیم صهیونیستی در آینده نزدیک هستند. ثانیاً؛ بیداری اسلامی در منطقه الگو گرفته از انقلاب اسلامی ایران و دلگرم به آن است و هرگونه نشانه‌های ضعف در ام‌القرای انقلاب جهانی اسلام، موجب سستی در انقلابهای اسلامی منطقه است، حرکت قاطعانه ملت ایران در راه اهداف اسلامی و انقلابی خود، ضروری است. به طور قطع، نشان دادن چهره مصمم، شجاع و با صلابت ملت ایران در یک مانور عظیم سیاسی مانند انتخابات ریاست جمهوری و نیز حل بسیج-گونه و قاطعانه مشکلات اقتصادی، طی یک حماسه اقتصادی در

پیشبرد اهداف جهانی اسلام بسیار مؤثر و کارساز است. از سوی دیگر هرگونه بی‌توجهی به این نیاز یعنی خلق حماسه سیاسی و اقتصادی، دشمنان ملت ایران، اسلام و دشمنان جریان مقاومت در منطقه را به طمع می‌اندازد تا فشارها را بر مردم فلسطین، لبنان، بحرین و به ویژه سوریه تشدید کنند و با امیدواری به گسست جریان مقاومت در منطقه، فشارهای سیاسی و اقتصادی را بر ملت ایران و جمهوری اسلامی تشدید نمایند. شرکت پرشکوه در انتخابات و خلق حماسه سیاسی هم موجب موفقیت‌های بیشتر جریان مقاومت اسلامی در منطقه می‌شود و هم دشمن را از فشار بیشتر بر مردم ایران مأیوس می‌کند.

از نظر اوضاع بین‌المللی از یکسو شاهد فرصتها و از سوی دیگر شاهد تهدیداتی درباره ملت ایران در سطح بین‌المللی هستیم. اعتراضات نسبت به نظام سرمایه‌داری در اروپا و آمریکا، جنبش ضد وال‌استریت، و تشدید بحران اقتصادی در اروپا و آمریکا که باعث می‌شود تا نظام استکبار جهانی به خود مشغول شود، از جمله فرصتهایی است که باید از آن بهره گرفت. تشدید تحریم‌های سیاسی و اقتصادی و فشارهایی که درباره انرژی هسته‌ای و تحریم نفت به ایران وارد می‌شود و سخن از تهدیدات نظامی و اینکه گزینه نظامی روی میز است و تهدیدات نظامی رژیم صهیونیستی، از جمله واقعیاتی است که ملت ایران با آن روبه‌رو است. تردیدی نیست که بهره‌گیری از فرصتهای بین‌المللی و دفع تهدیدات استکباری مشروط به ارائه چهره‌ای مقتدر و توانمند از ملت ایران است و شکی نیست که این نمایش اقتدار در پرتو خلق حماسه سیاسی در انتخابات ریاست جمهوری و شوراها و اقدام به حماسه‌ای اقتصادی برای حل مشکلات و معضلات اقتصادی ممکن و عملی می‌گردد.

نباید فراموش کرد که اگر درک شرایط داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی زمینه‌ساز تحقق حماسه سیاسی و اقتصادی است، آگاهی بخشی به مردم و ارائه تحلیل صحیح درباره اوضاع جامعه، منطقه و جهان، عامل مؤثر دیگر در این زمینه است. از سوی دیگر رعایت اخلاق اسلامی توسط نامزدها و هواداران آنها و رعایت کامل قانون توسط مجریان نظارتی و اجرایی انتخابات و نیز جریانهای سیاسی، احزاب و گروهها و نامزدها در کلیه مراحل انتخابات شرط لازم برای خلق این حماسه است. یک نقطه اساسی در همین رابطه دشمن شناسی و توجه هوشیارانه به توطئه‌های دشمن است. نامزدهای انتخابات، خواص و نخبگان و هواداران کاندیداها و جریانها باید همواره با هوشیاری خط دشمن را تعقیب، شناسایی و خنثی کنند. آنچه که در این زمینه با توجه به تحلیل اوضاع کشور و حرکات دشمن لازم است توسط همگان مورد توجه قرار گیرد، اولویت دادن به منافع

ملت و نظام اسلامی و حیثیت اسلام و مسلمانان و برتری آن بر منافع جریانی، حزبی و جناحی است. توجه به نصایح دلسوزانه ولی امر مسلمانان و تمرین سعه صدر و رعایت کامل قانون توسط نامزدها و هواداران، ثمرات شیرین حماسه ملت را در کام ملت مضاعف می‌کند و پیشرفتهای داخلی و بین‌المللی اسلام و انقلاب اسلامی را روزافزون می‌نماید.

ضرورت خلق حماسه اقتصادی

این ضرورت از یکسو به سیاستها و برنامه‌های استکبار جهانی برای شکست اقتصادی ملت ایران برمی‌گردد، همان‌گونه که در تشدید ناجوانمردانه تحریمها شاهدیم و ملت ما آن را درک می‌کند. در همین رابطه رهبر معظم انقلاب اسلامی به سیاست استکبار جهانی برای فلج کردن ملت ایران اشاره می‌نماید و می‌فرماید: «در عرصه اقتصاد، گفتند و تصریح کردند که می‌خواهند ملت ایران را به وسیله تحریم فلج کنند؛ اما نتوانستند ملت ایران را فلج کنند و ما در میدانهای مختلف، به توفیق الهی و به فضل پروردگار، به پیشرفتهای زیادی دست پیدا کردیم» (همان). بنابراین برای مقابله با این تحریمها که ملت ایران آثار آن را امروز در ابعاد مختلف اقتصاد کشور احساس می‌کند و جلوگیری از پیشرفت اهداف دشمن، اقدام به حرکتی جهادی و حماسی در عرصه اقتصاد ضروری است. از سوی دیگر با نگاهی به مشکلات اقتصادی امروز جامعه، ضرورت خلق حماسه‌ای اقتصادی برای اصلاح ساختار بیمار کشور ضروری می‌نماید. در واقع مهم‌ترین مشکلات اقتصادی امروز جامعه را به قرار زیر می‌توان برشمرد:

1. اشتغال

در حال حاضر نبود یا کمبود شغل در جامعه امری محسوس است. به طور طبیعی جوانی که بیکار است و در سن ازدواج به سر می‌برد، امکان ازدواج و تشکیل خانواده را نیز ندارد. این مشکل به نوبه خود مشکلات دیگری را از جمله فساد اخلاقی در جامعه پدید می‌آورد. از طرفی توقع برای داشتن یک زندگی راحت با امکانات رفاهی بالا در ابتدای زندگی نیز، از مشکلاتی است که مسئله ازدواج را به معضلی برای جوانان و خانواده‌ها تبدیل کرده است.

2. تورم

اجرای طرح هدفمندی یارانه‌ها نیز که برای اصلاح ساختار اقتصادی جامعه امری ضروری بوده است، به این مسئله دامن زده است. از سویی تورم اقتصادی با توجه به تحریمهای اقتصادی دشمنان و توطئه‌های آنها و مدیریت غلط اقتصادی، ارزش پول ملی را مرتب تنزل می‌دهد. این مشکل به ویژه برای طبقات محروم و مستضعفان در سال گذشته دوچندان دردسرساز

بوده است. رهبر معظم انقلاب اسلامی در رابطه با سال 1391 با اشاره به وفاداری مردم شریف ایران به نظام جمهوری اسلامی به‌رغم مشکلات اقتصادی، در جمع مردم آذربایجان فرمودند: «... نمی‌شود گفت مردم از گرانی و مشکلات شکایتی ندارند؛ چرا، گرانی هست، مشکلات اقتصادی هست، مردم هم آن را لمس می‌کنند - مخصوصاً طبقات ضعیف - اما این موجب نشد که مردم بین خودشان و نظام اسلامی فاصله بیندازند».⁴

3. بی‌ثباتی در بازار ارز و سکه

نوسان قیمت ارز و سکه و افزایش و کاهش بی‌رویه قیمت آنها مشکلات اقتصادی فراوانی به دنبال داشته و هرگونه ثبات در اقتصاد کشور را از بین برده است. همچنین قدرت تصمیم‌گیری اقتصادی و برنامه‌ریزی و آینده‌نگری در این زمینه را سلب می‌نماید.

4. وضعیت نامطلوب کشاورزی و کشاورزان

اوضاع بسیار بد کشاورزی از جمله درباره چای، برنج و سایر محصولات کشاورزی، قشر محروم و مستضعف کشاورز را دچار زندگی بسیار سختی نموده است و تلاش مسئولان نیز تا کنون نتوانسته است مشکل آنان را حل کند.

5. واردات بی‌رویه و قاچاق کالا

در این رابطه امروز شاهد ورود بسیاری از کالاهای بی‌کیفیت چینی در کشور هستیم که ضربات سنگینی به اقتصاد داخلی وارد می‌کند. علاوه بر این، مقدار زیادی کالای خارجی از مرزهای مختلف کشور به صورت قاچاق و غیر قانونی وارد کشور می‌شود که اثرات منفی آن بر اقتصاد داخلی مانند مایوس کردن تولید کنندگان داخلی و بیکار شدن کارگران است که پیامدهای این بیکاریها روشن است. رهبر انقلاب درباره واردات بی‌رویه می‌فرماید: این درست نیست که ما به دلایل گوناگونی که غالباً هم دلایل واهی است، دروازه را به روی واردات باز کنیم. من بارها به مسئولین - مسئولین گوناگون در بخشهای مختلف دولتی - گفتم: اگر فلسفه شما، منطق شما برای افزایش واردات و تسهیل واردات ساخته‌های صنعتی این است که می‌گویید کیفیت مصنوعات داخلی باید بالا برود، خُب فشار را روی این بخش بگذارید. سیاستهایی وجود دارد که می‌شود وادار کرد، مجبور کرد تولید کننده داخلی را به اینکه کیفیت را ارتقا بدهد. بدترین گزینه برای بالا بردن کیفیت داخلی این است که ما راه را برای مصنوعات خارجی باز کنیم؛ این، بدترین گزینه است. گزینه‌های بهتری وجود دارد برای اینکه ما کیفیت

را بالا ببریم (بیانات در دیدار جمعی از کارآفرینان سراسر کشور، 1391/1/6ش؛ بیانات در بازدید از توانمندیهای صنعت خودرو سازی، 1391/1/7ش).

6. دل بستگی به محصولات خارجی

این مسئله از یکسو ریشه در کیفیت پایین کالاهای تولیدی داخلی دارد و از سوی دیگر خودبستگی و انفعال را در برابر غرب و بیگانه بیان می‌کند و نشانه یک بیماری است. این خودبستگی، تولیدات ایرانی را تحقیر می‌کند و یک نوع پرستیژ کاذب برای مصرف کالای خارجی برای برخی به همراه دارد. البته اینکه کسی صرفاً به دلیل نامرغوب بودن کالای داخلی و پایین بودن کیفیت آن، کالای خارجی را ترجیح دهد، مسئله دیگری است، اما اینکه کسی بخواهد با نشان و برند خارجی فخر بفروشد، این یک بیماری است. درباره این مشکل رهبر معظم انقلاب می‌فرماید: «... یک عده‌ای خوششان می‌آید که بگویند فلان نشان خارجی روی لباسشان هست یا روی وسیله خوراکیشان هست؛ این یک بیماری است؛ این بیماری را باید علاج کرد این معنایش این است که ما به نیاز داخل، به کارگر داخل که دارد زحمت می‌کشد و جنس تولید می‌کند، بی‌اعتنایی می‌کنیم، می‌رویم سراغ کارگر خارجی. این خیلی عادت بدی است. ... به نظر من یکی از قلمهای مجاهدت اقتصادی مردم این است که بروند سراغ کالای ساخت داخل؛ آن را بخواهند. البته این طرف قضیه هم این است که کالای ساخت داخل بایستی قانع‌کننده باشد؛ بایستی دوامش، استحکامش، مرغوبیتش جوری باشد که مشتری را قانع کند؛ این هردو در کنار هم، یک کار لازم و واجبی است» (بیانات در دیدار هزاران نفر از کارگران سراسر کشور، 1391/1/5ش).

درباره همین رابطه، یعنی ضرورت مرغوبیت کالاهای داخلی و بالارفتن کیفیت تولید مقام معظم رهبری می‌فرماید: «... رحمت خدا بر آن انسانی که کاری را انجام بدهد و آن را متقن انجام بدهد، درست انجام بدهد. ... شما امروز ببینید در دنیا کمپانی‌هایی هستند 100 سال است اینها دارند کار می‌کنند، 150 سال است دارند کار می‌کنند و محصولاتشان در دنیا فروش می‌رود. اسم اینها کافی است که جنس را تو بازار رایج کنی؛ به خاطر اینکه درست کار کردند، خوب کار کردند، مشتری مطمئن است به اینها خُب کیفیت را باید بالا برد؛ کیفیتها را باید بالا برد» (بیانات در دیدار جمعی از کارآفرینان سراسر کشور، 1391/1/6ش).

7. فساد اقتصادی

با وجود همه تلاشهایی که مسئولان نظام اسلامی پس از انقلاب در راستای فقرزدایی و اجرای عدالت اقتصادی انجام داده‌اند،

هنوز وجود فقر در بین بخشی از اقشار جامعه ملموس است. با آنکه وضع مردم به لحاظ افزایش امکانات و خدمات و امور بهداشتی با شرایط قبل از انقلاب قابل مقایسه نیست، اما ساختار اقتصادی به ارث رسیده از قبل از انقلاب و توطئه‌ها و تحریمها و جنگ تحمیلی به همراه بی‌تجربگیها و سوء مدیریتها مانع از آن شده است تا فقر از جامعه ما رخت بربندد. یکی دیگر از مشکلات اقتصادی امروز جامعه فساد اقتصادی است. آنچه که تحت عنوان اختلاس 3000 میلیاردی کشف شد و عوامل آن دستگیر شدند، نمونه‌ای از آن است. انجام معاملات صوری و فاکتور سازی توسط برخی برای اخذ تسهیلات بانکی، قاچاق کالا و رشوه و رانت‌خواری و درآمدهای نامشروع، دروغ و حيله، کم-فروشی، کاستن از کیفیت کالا و مانند آنها از اموری است که در کنار اعتیاد، مواد مخدر و تکدی‌گری متأسفانه در جامعه امروز جاری است و همه اینها دلیل روشنی بر فساد اقتصادی است که مبارزه با آن ضروری است. در این میان جریان ربا و نزول‌خواری است که به هیچ وجه در یک جامعه اسلامی پذیرفته نیست.

8. اقتصاد وابسته به نفت

همه آنچه در موارد بالا گفتیم علائم یک اقتصاد بیمار است که در درجه اول معلول وابستگی اقتصادی کشور به نفت است که از پیش از انقلاب به ارث رسیده است. وابستگی سیستم اقتصادی کشور به نفت باعث شده است تا هم دولت در اداره کشور به نفت متکی باشد و هم اقتصاد مردم تابع نفت باشد و این به مفهوم غیر طبیعی بودن اقتصاد دولت و مردم است. در واقع یک اقتصاد سالم پشتوانه‌اش تولید فراوان ملی، توازن بین رشد و توسعه و عدالت اقتصادی در ابعاد صنعت، کشاورزی و خدمات و نیز توازن در اقتصاد دولتی، خصوصی و تعاونی، سیستم مالیات‌گیری صحیح، کار و تلاش، وجدان کاری، انضباط مالی، صادرات و واردات متناسب و مدیران لایق و نیروی انسانی متخصص است. با وجود روشن بودن راهبردهای اصلاح اقتصاد کشور در قانون اساسی، هنوز بسیاری از ظرفیتهای اصول اقتصادی قانون اساسی - اصول 43 تا 55 - به درستی به اجرا درنیامده است. تلاش برای جدا سازی اقتصاد کشور از درآمدهای نفتی نیز هنوز به نتیجه نرسیده است.

بی‌گمان وقتی که به مشکلات و معضلات اقتصادی مذکور می‌اندیشیم، ضرورت نیاز به حماسه اقتصادی بر ما روشن می‌شود که این پرسش مطرح می‌گردد که راه‌حل آن چیست؟ رهبر فرزانه انقلاب با توجه به شناخت و تجربه بالا طی سالهای اخیر این راه‌حلها را به روشنی بیان کرده‌اند که همه آنها را می‌توان در راهبرد «حماسه اقتصادی» خلاصه کرد. در این راستا ایشان

سال ۱۳۸۹ را سال همت مضاعف، کار مضاعف و سال ۱۳۹۰ را سال جهاد اقتصادی و سال ۱۳۹۱ را سال تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی و سال 1392 را سال حماسه سیاسی و حماسه اقتصادی می‌نامند.

یک گام اساسی برای ایجاد حماسه اقتصادی، عزم ملی و حرکتی جهادی و بسیجی و قهرمانانه برای افزایش تولید و رونق تولید ملی است. رهبر فرزانه انقلاب در همین رابطه در پیام نوروزی سال 1391، می‌فرماید: «اگر ما توانستیم تولید داخلی را رونق ببخشیم، مسئله تورم حل خواهد شد؛ مسئله اشتغال حل خواهد شد؛ اقتصاد داخلی به معنای حقیقی کلمه استحکام پیدا خواهد کرد».

در پیام سال 1392 نیز با اشاره به این مطلب که بحث تولید ملی که در سال پیش مطرح شد؛ مسئله‌ای درازمدت است که در یک سال به انجام نمی‌رسد، فرمودند: «در عرصه اقتصاد، به تولید ملی باید توجه شود؛ همچنان که در شعار سال گذشته بود. البته کارهایی هم انجام گرفت؛ منتها ترویج تولید ملی و حمایت از کار و سرمایه ایرانی، یک مسئله بلندمدت است؛ در یک سال به سرانجام نمی‌رسد».⁵

حماسه اقتصادی آنگاه تحقق پیدا می‌کند که در کنار رشد تولید، کیفیت کالاهای خود را ارتقا دهیم. مسئولان، کارمندان و کارگران نیز با وجدان کاری بالا و پشتکار، کار متقن و با کیفیت ارائه کنند. نیز مردم از تعصب لازم برای خرید کالاهای ایرانی برخوردار باشند و از مصرف زدگی و دلبستگی به کالاهای خارجی دست بردارند.

نتیجه

با توجه به نقشه‌های دشمنان ملت ایران و اسلام و شرایط داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی که در آن به سر می‌بریم و نیز به منظور دستیابی به اهداف زیر، خلق حماسه سیاسی و حماسه اقتصادی لازم و ضروری است:

1. برای بهبود اوضاع داخلی کشور در امور سیاسی.
2. حل مشکلات و معضلات اقتصادی کشور و اصلاح ساختار اقتصادی کشور.
3. برای تقویت مبارزات ملت فلسطین و ادامه شکستهای رژیم صهیونیستی تا محو این رژیم.
4. موفقیت بیشتر جریان مقاومت اسلامی در لبنان و سوریه.

5. پیشرفت موفقیت آمیز بیداری اسلامی در جهان اسلام و تقویت انقلابهای اسلامی منطقه.
6. بهره‌گیری از فرصت‌های بین‌المللی و دفع تهدیدات استکباری ایالات متحده آمریکا و اروپا و رژیم صهیونیستی.

فهرست منابع و مآخذ

1. خامنه‌ای، سید علی، پیام نوروزی سال 1391 ش.
2. همو، بیانات در دیدار جمعی از کارآفرینان سراسر کشور، 1391/1/6 ش.
3. همو، بیانات در بازدید از توانمندی‌های صنعت خودروسازی، 1391/1/7 ش.
4. همو، بیانات در دیدار هزاران نفر از کارگران سراسر کشور، 1391/1/5 ش.
5. <http://farsi.khamenei.ir/message-content?id=22212>.
6. <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=22042>.
7. <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=10077>.
8. <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=9071>.
9. <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=12309>.

